

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Hirdetési díj: Háromhastós petisors egyszeri hirdetése 20 fill. Többhastós hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz. Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A gyermekekért.

Társadalmi életünk fejlődése a gyermeknevelés felé tereli a közfigyelmet. Minél bonyolultabbá válik társadalmi életünk s minél gazdagabbá és szövevényesebbé az emberi műveltség tartalma, annál inkább érezzük a kultúrának sokféle káros kinövését s az egyénre való idegemésztő hatását. Ezt a nyomasztó hatást szomorúan tapasztaljuk gyermekeink testi és lelki fejlődésén is.

Ez a tapasztalat azon nagy feladat elé állítja a jelenkor nevelőit, hogy a mikor előkészítik a gyermeket a társadalmi és kulturális élet magasabb rendű feladatai, bonyolultabb kérdései és a megélhetés súlyos nehézségei számára, akkor megóvják őt a magasabb igényű élet korai káros következményeitől, az erőltetett testi és szellemi élet túlzásaitól. E nagy feladatokkal és nehézségekkel csak úgy küzdhetünk meg, ha a gyermek nevelését visszavezetjük a természetes alapra s ez az alap a gyermek természetes testi és lelki fejlődése.

Ma már mindinkább általánossá válik az a felfogás, hogy minden nevelőnek feladata és kötelessége a gyermek testi és lelki tulajdonaival való beható megismerkedés, és szem előtt kell tartania és ismernie azokat a rendellenességeket, bajokat és betegségeket, amelyek a gyermek fejlődéséhez a nevelői vagy egyéb külső káros hatásoknál vagy a gyermek belső hajlamainál fogva fel szoktak lépni.

Ez okok és körülmények arra indították a pedagógusokat, orvosokat, pszichológusokat s általában a mélyebben gondolkodókat, hogy

behatóan tanulmányozzák a gyermek testi és lelki jelenségeit, fejlődését, s a hivatott buvároknek egy félszázad óta végzett gondos kutatásai megteremtették az embertani tudományoknak egy új ágát: a gyermektanulmányt.

A gyermektanulmányozásra s a nevelés- és oktatásügynek gyermektanulmányi alapon való berendezésére hazánkban fokozott szükség van. Nekünk a társadalmi, közgazdasági és kulturális életben kétszeres erőt kell kifejtenünk, hogy lépést tarthassunk a művelt nemzetekkel. Nekünk különösen kell törekednünk nevelésünkben a megóvás szempontjainak érvényesítésére, a természetes alapon nyugvó nevelésre és a nemzeti jellemvonások kifejlesztésére. Nekünk sokszoros gonddal kell a gyermektanulmányozás kérdéseivel foglalkoznunk, a magyar gyermek testi és lelki életének megismerésére törekednünk. Nemzeti előhaladásunk és nemzeti jellemvonásaink fejlesztésének egyik alapvető kérdése a gyermektanulmányozás.

A gyermektanulmányozás hazánkban nem régi keletű, de nem is ismeretlen ügy. Körülbelül tíz éve foglalkoznak azzal egyes tudósaink s ezen ügy előmozdítására szentelte munkásságát az ezelőtt három évvel megalakult Gyermektanulmányi Bizottság. Ez a Bizottság életének rövid tartama alatt már elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki a gyermektanulmányozás terén. Nyilvános értekezletet tartott szülők, pedagógusok és orvosok részére, gyermektanulmányi tanfolyamot rendezett tanítók számára, szakosztályokat létesített a gyermektanulmányozás különböző ágainak és módszereinek művelésére, általában mozgatta

a gyermektanulmányozás ügyét a különböző társadalmi körökben, tanítói egyesületekben. Sikertült az illetékes tényezőknél és az ország művelt közönségének figyelmét az ügyre irányítani s működésének közvetett hatása alatt számos értékes gyermektanulmányi mű jött létre.

A Gyermektanulmányi Bizottságnak mind- eddig nem volt egyesületi szervezete, csak egy nagyobb értekezletből kiküldött és ideiglenesen szervezett Bizottságként működött. E Bizottság működésének feladatai azonban ma már olyanira megnövekedtek és felszaporodtak s a közönségben és a szakkörökben is annyira fölébredt az érdeklődés a gyermektanulmányozás ügye iránt, hogy a Bizottság biztos alapon álló egyesületi szervezet nélkül céljait elérni nem tudja. A Gyermektanulmányi Bizottság ennél- fogva az 1906 februárban tartott ülésén ki- mondotta, hogy Magyar Gyermektanulmányi Társaság név alatt egyesületi alakulást s mint ilyen fogja a gyermektanulmányozás ügyét tovább művelni, országosan szervezni, szakosztályokat, köröket alakítani, gyermektanulmányi könyvtárt berendezni, folyóiratot és műveket kiadni — egyszóval a gyermektanulmányozás ügyének hazánkban szélesebb keretet és mélyebb alapot adni.

Ma már mindinkább általánossá válik az a felfogás, hogy minden nevelőnek feladata és kötelessége a gyermek testi és lelki tulajdonai- val való beható megismerkedés, és szem előtt kell tartania és ismernie azokat a rendellenes- ségeket, bajokat s betegségeket, amelyek a gyermek fejlődésében a nevelői vagy egyéb

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Herfurth József ifjúkora.

— A megboldogult híres kollégiumi professzor naplójegyzetei ifjúkorából. —

Közlejtési Frenyó Lajos.

(Folytatás.)

A jog és a theologia.

Még hátra volt a jog és a theologia. A jogot hallgattam, minthogy akkor — legalább a Felföldön és Eperjesen — minden a populus Verbóczyánushoz tartozó, nemes osztálybeli és tudományos pályára készülő, tehát a theologus is azt hallgatta. Theologussá lett, ki papságra, de az is, ki tanárságra szánta magát; én voltam az első, ki félszázad óta mint eperjesi születésű a theologiai szakot választottam, és a szokással szakítva, tisztán tanárságra akartam készülni német egyetemen. Az 1840/1. év emlékei — kivált a jogot illetőleg — nem a legkellemesebbek.

Tanárom a jogon az országos hírvű Csupka András volt, ki egy év alatt százra menő hallgatóit a jus civileből ügyvédi vizsga sikeres letételére képesítette; s mégis — azt merem állítani, — éppen csak furfangos ügyvédeket képezett, holott én jogászokat vártam. Ha tudományos definitiót vártam tőle, exempli gratiával felelt. Előadott bányajogot, politikát és benne beszélt a vízipuskákról, tanított talán egyházjogot és mást is, de ez mind egy-két ívnyi notatióra szorult. Említésre méltó, hogy az alig létesült váltójogot is előadta, és pedig magyar nyelven. Ez volt itt Eperjesen az első magyarul előadott studium. Azonban tagadhatatlan,

hogy gyors felfogású, világos, de trivialis előadású, nagy munkaerő volt. De én tudományt vártam, csaltokozván szórakozást, jobb táplálékot a theológiában kerestem és egybevetve a joggal, találtam is, kivált a tovább folytatott egyháztörténelemben.

Eminenter végezvén az évet, még egyet kell vala szentelnem a theológiának, de Kolbenheyer Móríc jeles lelkészük, praedicatorunk azon tanácsára: «Hiszen ön nem akar pap lenni, hanem tanár, menjen minél előbb a német egyetemekre», — abbahagytam. Ebben valószínűleg kritika rejlett Munyay theológiájáról. Ez a nagy, tudományos műveltségű, költői tehetségű, mondhatom Goethe-féle szellemű, szilézia-bielitzi születésű férfi engem Christmannal együtt társaságára méltatott; szellemes és az igazra, jóra, szépre serkentő társalgásának igen sokat köszönök. Különösen egyet kell kiemelnem. Egy este felolvasott két magyar költeményt, miközben mondá: «Lásza, ez igazi költő, ez lesz a magyarnak legnagyobb lyrai és nemzeti költője». Petőfinék két verse volt ez; az egyik a «Hortobágyi korcsmárosné», a másikra már nem emlékszem. Ez az a Kolbenheyer, ki utóbb oly remekül fordította németre Arany egész Toldi-ját. Alig hiszem, hogy volt valaki, a ki jobban, mélyebben átérzte e két költőnek páratlan nagyságát, mint ő, ki maga is költő volt, de szerénységénél fogva, és mert szíve fájdalomnak gyónása volt, csak benső barátaival közölte a neje halálát kesergő versek cyclusát. Tartalmuknál fogva megrendítők, formai szépségök által gyönyörködtetők e költemények.

Bevégezvén így tanulókörömöt, szárnyra kelve, kirepültem fészkeimből, az általam, gyermekkorom óta imádozt szabad természet ölére: elsőben a bártfai fürdő

fenyveseibe, azután augusztus végén az utóbb sokszor felkeresett Simonkő magaslatára. Róla beláthatni szép hazánk legszebb részeit: a Magas-Tátra égis emelkedő csúcsait, az Erdős Kárpátokat, a máramarosi kúpokot, Erdély határhegyeit, a kanyargó Tisza ezüst szálait s azontúl a véghetetlen Alföldet, a borsodi Bükk-hegységet és mindezek ölében a legváltozatosabb képet: Ungvárt, Munkács várát, Beregszász templomát, Miskolczot, Kassát, Zemplén- és Sárosmegeye festői, mintegy domború abroszát. Terjedelme e képek, egy ország szépsége, felülmulhatatlan; ha nem is oly nagyszerű, mint Rigi, vagy a tiroli Hohe-Salveról való kilátás, de terjedelmesebb, változatosabb, festőibb.

Ez a kirándulás végtére 1841. szeptember elején a Magas-Tátrába vitt. A Simonkőről rágyógó esteli aranyos megvilágításban látott Magas-Tátra varázserővel vont magához. Munyay Tivadarral per pedes apostolorum zarándokoltam oda.

Mint szegény diákokat, barátilag fogadott Rainer György és anyai szivességgű, vendégszerető neje; azóta maradtunk «Herr Bruder és Frau Schwester» hosszú éveken át. Ők alapvetői a mostan világgraszáló, életadó Tátrafürednek. Kevés és leginkább szepesi, sárosi és gömöri vendég, itt-ott egy család fordult meg ott, messzeföldről való csak kivételesen, de e kivétel közt jó omenként megjelent ott 1840-ben a természet és emberbarát: a száz király, János. Tátrafüred ekkor igen primitív külsejű volt: paraszti házak, felszerelésök egyszerű, de annál élvezetesebb volt a «konyha» és a «pincze», és még az akkori viszonyokhoz képest is mindez a nevelésig olcsó. Egy szoba naponként a Contumacban 25 váltókráczár, egy ebéd egy váltó-

külső káros hatásoknál, vagy a gyermek belső hajlamainál fel szoktak lépni.

Ez okok és körülmények arra indították a pedagógusokat, orvosokat, pszichológusokat általában a mélyebben gondolkodókat, hogy behatóan tanulmányozzák a gyermek testi és lelki jelenségeit, fejlődését, s a hivatott buvárokak egy félszázad óta végzett gondos kutatásai megteremtették az embertani tudományoknak egy új ágát: a gyermektanulmányt.

A tagsági jelentkezések Nagy László ügyvivő alelnökhöz (Budapest, VIII., Üllői-út 16/B), — a tagsági díjak pedig dr. Perényi József pénztárhoz (Budapest, VII., Damjanich-utca 51) küldendők.

Rákóczi és Thököly hamvai.

Országos ünnepek küszöbén.

Július 8-ikán délben a miniszterelnökségen Wekerle Sándor dr. miniszterelnök elnöklésével szaktanácskozás volt, a melyen a Rákóczi és Thököly hamvainak hazaszállítására vonatkozó módokat vitatták meg.

A miniszterelnökségen tehát tanácskozás volt Rákóczi és Thököly hamvai ügyében. Nagyon fontos, az egész nemzetet érdeklő ügy ez, mégis csak a fenti kis kommuniké számol be róla.

Úgy tudjuk, hogy a kormány éppen az ügy érdekében kezeli egyelőre diszkrétan a kérdést és annak részleteit még nem hozza nyilvánosságra.

Lapunk mindennek dacára a legmegbízhatóbb forrásból egyes részleteket már megtudott és ezekből az ügy sikerének veszélyeztetése nélkül már annyit közölhet, hogy *Rákóczi és Thököly hamvait szeptemberben hozzák haza.*

A minisztériumban nagyban buzgólkodnak a hamvak hazahozatala- s méltó elhelyezésének előkészítése körül.

A kétszázéves száműzetéséből megtérő Rákóczit — a mint illik — fejedelmi pompával szállítják haza. Nagy ünnepek keretében történik a drága hamvak hazahozatala és ezek az ünnepek olyanok lesznek, hogy részt vehet bennük nemzet és király egyaránt.

Rákóczi és Thököly hamvainál találkozni fog egymással megbékült nemzet és király, hogy a nagy szabadsághősök emlékéhez méltó módon róják le a kegyelet adóját.

A nagy hősök neve oly szorosan összeforrt Sárosvármegye történeti multjával, hogy az ünnepség keretében megyénk kiváló szerepre van hivatva. S bár mélyen fájjaljuk, hogy Thököly porait nem Eperjes földjé fogadja be utolsó pihenőre, Kassa és Késmárk kegyeletes ünnepén Sárosvármegyének is méltóan kell résztvennie.

Reméljük, hogy a város és a megye legközelebb tárgyalni fogja e kérdést és fényes multjához méltó hazafias és áldozatkész határozatot fog hozni.

forint (60 kr.), a vacsora 11 garas (33 váltókracszár), a reggeli árara nem emlékszem, talán ingyen volt.

Az étkezés, mint mondtam, kitűnő, u. n. Hausmannskost volt. Hetenként egyszer nagy tál pisztráng, a többnyire egyszerű pecsenye kitűnő, — hiszen Rainer maga mézárós volt, — a túrógaluska és rétesek világhírességük. Igaz, a mostani inyencvilág mindezzel meg nem elégedett volna, hogy, de regula vasárnap, kedden, csütörtökön hordókáposztát, szombaton lencsét, szerdán szepesi borsót stb. táltattak — természetesen közös asztalnál. Kivált a vacsorák voltak kedélyesek és a vendég család csak késő éjjel oszlott szét.

Én is bevégzem e gastronomikus expositiót és kezdem az excursiót.

Heten valánk: én, Munyay Tivadar (magyaróvári gazdasztanuló és jogvézett ifjú), Böhm Tivadar és Lumitzer festők, X. breznóbányai orvos, az általam híressé vált solo: si-virl, si-virl, dsuramtata, dsuramtata, és chorus: dsumara, dsumara dsum, dsum, dsum szövegű indulónak vidor szerzője, továbbá X. Wasa-eredbeli kapitány, végre a vezető: a Gömörből egy éve ide került János nevű hajdú, erdőkerülő. Jóleső, csendes örömmel nézem most is a kirándulásról készült rajzokat. Alig fértünk bőrünkbe valamennyien; naponkint volt hegymászó kirándulás, esténként víg compagnia, Csodálatos lankadátlan az ifjú izomerő. Két dologra elevenen emlékszem: az egyik, hogy a hirtelen beállott hőség miatt — a 6000 lábnyi magasságban — hogy lehűtsük magunkat, én meg Munyay Tivadar megfürdőtünk az Öttóban és meg nem adtuk az árát. Csak Eperjesen tudtuk meg, hogy e napon heves sirocco fojtogatta az embereket, és nevezetes, hogy

A sárosi ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlése

az idén Kisszebenben volt. Az egyházmegyei közgyűlésen nagy számban jelentek meg az egyes egyházak képviselői, kiküldöttei. A gyűlést megelőzőleg reggel 8 órakor gyámintézeti istenisztelet volt, a melyen az egyházi szónoklatot *Pollyák Jenő* kapinémefalvi ev. lelkész tartotta. Lendületes, szép beszédben fejtegette a gyámintézet magasztos hivatását. A gyűlés délelőtt 9 órától folyt le *Bánó Árpád* felügyelő és *Hajdú János* esperes elnökle mellett. Hajdú János megható imája után *Bánó Árpád* egyszerű, szép megnyitóbeszédben röviden vázolta az egyházmegyét, a közegeházat érdeklő fontosabb mozzanatok. Minthogy az összes egyházmegyei tisztviselők mandátuma lejárt, Hajdú János megköszönve a beléjük helyezett bizalmat, az egész tisztikar nevében lemondott. Az elnökség érdemeit ifj. *Draskóczy Lajos* alesperes méltatta ragyogó nyelvű, hatásos beszédben, ékes szónoki művészettel. Az esperes és az egyházmegyei felügyelő választása az egyházközségek joga lévén, e tekintetben megtették a szükséges lépéseket s kimondták, hogy az új elnökséget aug. 13-ikán igtatják be ünnepélyesen. A többi tisztviselőket a közgyűlés azonnal megválasztotta egyhangulag a következőképpen: Egyházmegyei másodfelügyelő lett *Szabó Géza*, alesperes *Liptai Lajos*, egyházi főjegyző *Szabó Mátyas*, aljegyző *Droppa Samu*, világi főjegyző *dr. Wallentini Samu*, aljegyző *dr. Bánó Dezső*; számvevőszéki elnökök: *Halmi Aladár* és *Vogel Béla*; tanügyi-bizottsági elnökök: *Liptai Lajos* és *Mayer Endre*; az egyházmegyei törvényszék elnökei: az egyházmegyei elnökség, bírái: *dr. Mikler Károly*, *Tahy Emil*, *Bánó Iván*, *Tirscher István*, *Urban Adolf*, *Zemán János*, *Pankuch Gusztáv*, *Szabó Mátyas*, ifj. *Draskóczy Lajos*, *Barbierik Emil*; gyámintézeti elnökök: *Szabó Mátyas* és *Körtvélyessy Béla*. Ezután részletesen elintézte a közgyűlés a napirenden lévő egyházi ügyeket, kérvényeket, indítványokat. A gyűlés után megtartott banketten szép felköszöntőket mondtak: *Hajdú János*, *Bánó Árpád*, ifj. *Draskóczy Lajos*, *Gömör János*, *Tahy Emil*, *Szabó Mátyas*, *Liptai Lajos* és mások.

Egy botrányos felfedezés.

Piszok és rondaság a mézárszékben.

Egy mézárós bűnös üzelmei.

Botrányos esetről rántotta le minap a leplet új rendőrkapitányunk. Az eset megdöbbentő adatokat tár elénk hirhedeit közegészségügyi állapotainkra vonatkozólag. Valószínűleg nem egyedül álló, csupán egy kiragadott kép abból a legsötétebb mélységből, hová közegészségi állapotunk az illetékes faktorok nemtörődömsége és kötelességmulasztó hanyagsága folytán süllyedt.

Valóban legfőbb ideje, hogy végre erélyes beavatkozással és drákói szigorral rendet teremtsünk ez ázsiai állapotok középette.

Eperjes szabad királyi városában megtörtént az a

hallatlan eset, hogy a mézárszék vizsgálatában közben *Tkacs László* főutcai mézárszékében a rendőrkapitány oly példátlan rondaságot és piszkot talált, hogy nemcsak ő, hanem a vizsgálatnál jelen levő városi főorvos is rosszul lett és mindketten kénytelenek voltak a mézárszék elhagyni, hogy az undor okozta rosszullettől a friss levegőn magukhoz térjenek.

Leirhatatlan volt az a kloakai piszok és szemétdombra sem való rondaság, mely a mézárszékben volt felhalmozva. Találtak 9 kiló megrögzött állapotban lévő húst; virslit és szafaládét, melyben csakúgy hemzsegett a kukac; bűdös beleket, penésztől zöld, férges csontokat s végül mindenütt szemetet és piszkot. Még a szerszámokat, a késeket stb is újni vastagságban lepte el a rozsdá és piszok.

A rendőrkapitány a tapasztaltakat jegyzőkönyvbe foglalta, a mézárszékét azonnal beszártatta, tulajdonosa ellen pedig megindította a kihágási eljárást.

Mint értesülünk, a rendőrkapitány e kihágási ügyet már soron kívül el is intézte s bűnös visszaéléseiért 200 kor. pénzbüntetéssel sújtotta a hanyag mézáróst.

HIREK.

— **Fischer-Colbrie püspök** bérmáutja már befejezést nyert. A püspök Berzeviczén Berzeviczy Albertnél szállt meg. Hétfőn Hétháron bérmált s onnan ismét Dobóra tért, hol dr. Baán Achill fényes ebédet adott a tiszteletére. Még aznap délután a dobói híveket bérmálta meg s igen sokakat felvett a mértéktelenségi egyletbe. Estefelé Pécs újfalu ment, hol Péchy Zsigmondnál szállt meg. Másnap befejezést funkcióit, a Soltész Ede plébános által rendezett ebédet vett részt s ott búcsúzott el vármegyénktől.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Beér Ferencz* eperjesi áll. tanítónőképző-intézeti tanárt a losonci áll. tanítónőképző-intézetbe helyezte át.

A pénzügyminiszter *Cseh István* giráltyi járási számvevőt hasonló minőségben a varannói járásba helyezte át.

— **«A perorvoslatok a magyar polgári peres eljárásban.»** Írta dr. *Obetkó Dezső*. Budapest, Grill Károly könyvkiadó vállalata, 1906. 171 lap. Ára 4 korona.

— Ezekben a napokban egy mélyenjáró jogi tanulmány jelent meg dr. *Obetkó Dezső*nek, az eperjesi jogakadémia tanárának a tollából. A mű a polgári perrendtartásnak a perorvoslatokról szóló részét öleli fel. A szerző első sorban a magyar jogra volt tekintettel, de e mellett hivatkozik a német, osztrák, francia és angol perrendtartásra is. A tanulmány egyébként része a szerző készülőben lévő nagyobb művének, mely a perrendtartás egész anyagát öleli fel. Az előtünk lévő munkában a szerző nemcsak a tételes anyagot dolgozza fel, hanem a történeti fejlődésre is állandó figyelemmel van és az egyes intézkedéseket tudományos és összehasonlító alapon is magyarázza. A kiváló tanulmány nem csupán tudományos irodalmunk nyeresége, hanem egyúttal hasznos útbaigazítója a gyakorlat embereinek is.

bécsi Schwarz, ki localis fürdőből országosat teremtett, eltűntek a parasztos házikók; nagy vendégfogadók, fényes villák, kávéházak, imaházak keletkeztek és három Tátrafüred lett stb. De megszűnt a régi kedélyesség, egyenesség — s olcsóság; mikor a magyar ember fényelenni szeret; otthon szerényen, talán rosszul él, itt meg a jó és pazar éltel is gáncsolja. És mégis ide vonz minden nyár engemet. Több nyarat töltöttem gyermekkori, régi hűségű barátomnál: *Bánó Józsefnél* és volt jeles tanítványomnál, a ritka műveltségű *Bánó Gyurinál*; jártam-keltem a csuda regényes lipóczyi fürdőben, de mindig visszakerültem ide: «Alte Liebe rostet nie», és öreg koromban csak ez üdít, éltet. Ismételve bejártam a Tátra csúcsait, vidékeit friss férfi koromban egyfolytában három napig is élni tudó companiában. Legelragadóbb a Tengersizem-csúcs messze és mélyen elterülő kilátásaival; másodsor és utoljára 1882. júliusában voltam rajta. Ez volt utolsó csúcsmászásom. Voltam a páratlan, minden képzeletet túlhaladó dobsinai jégbarlangban, hol tündérszóra töl és vízuhatag, dísztermek és mennyezetek kristályllyá, csillogó jéggé változtak, hogy a tündérek boldogságának örök hajlékait tegyék. Voltam a fantasztikus Sztraczenai-völgyben, voltam a Koronahegy tövében, a Dunajec vad öröklésében áttörte és kitöltötte «Pienini» szorosban; voltam a daemonikus béla barlangban, mely helyét szolgálhatott volna Dante poklának stb. Mindez most csak képben, de boldogító képben él lelkemben; azért dicséri az öreg a multat, azért óhajtásom a jövő évben (1891.) megülni a félszázados jubileumot.

Ezen boldogító elbarangolás után térjünk vissza 50 év előttre.

(Folyt. köv.)

- **Térzene július 22-ikén, vasárnap. Műsor:**
1. Magyar induló.
 2. «A távolból.» Polka-mazur, Strauss-tól.
 3. Nyitány «A szép Galathea» cz. operettéhez, Suppe-től.
 4. «Sötét levelek», egyveleg Kohout-tól.
 5. «Faklyatánc», B-dur, Meyerbeer-től.
 6. Amerikai induló

— **A bártfai polgári leányiskola ügyében** újabb fordulat állott be. Államilag segélyezett városi polgári leányiskolának van tervezve. Ha sikerül az illetékes tényezők anyagi támogatását megnyerni, már a jövő szeptember hóban megnyílik mind a négy osztály. Ez ügyben Rhody Alajos polgármester elnöklete alatt a város intelligens közönsége és az érdekelt szülők júl. 16-ikán délután 3 órakor a városháza tanácstermében gyűlést tartottak a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitót. 2. Az előadót tervezte. 3. A szervezőbizottság kiküldése. 4. Esetleges indítványok.

— **Nyári táncmultság Nagysároson.** A nagysárosi úri-fiatalok július 28-ikán nyári táncmultságot rendez. A multság a hölgyekre és idegen férfivendégekre nézve díjmentes lesz. A rendezőbizottság minden lehető elkövet a kedélyesnek ígérkező multság sikere érdekében.

— **A Magyar Védőegyesület eperjesi fiókja** felkéri városunk kereskedőit, kik az egyesület eredeti védőtáblájára igényt tartanak, hogy a hozzájuk intézett felhívásnak eleget tenni és a honi árú jegyzékét legkésőbb augusztus 1-jéig Oszwald Károly egyesületi titkárhoz juttatni sziveskedjenek. Az egyesület eperjesi fiókja a beérkező adatok alapján egy füzetet szándékozik kiadni, mely a magyar iparra vonatkozó egyéb közérdekű közleményeken kívül az eperjesi kereskedőknél kapható honi árú jegyzékét fogja tartalmazni. Ezen füzet több ezer példányban fog megjelenni és kiválóan alkalmas lesz hirdetésekre is, a mi jutányos áron lesz eszközölhető; mire már most is felhívjuk az érdeklődők szives figyelmébe.

— **Amatőrök figyelmébe!** A legújabb fényképezési csikkék és gépek jutányos áron kaphatók Pálesch Árpád droguistánál.

— **A tej-szállító kocsik feliratai.** A városi rendőrkapitány a vidékről tejet szállítók könnyebb ellenőrzhetése céljából megkereste a sirokai és felsőtarcai járás szolgabíráit, hogy a hatóságuk területéről Eperjes város területére tejet szállító minden kocsit szembe fordított helyen tábláskával láttassék el, mely táblán a tulajdonos neve és lakhelye is kitüntetve legyen.

— **Gőzfürdői bajok.** Az eperjesi gőzfürdőről ismét gyakran hallunk panaszokat. Így panaszzák, hogy a zuhanyok rosszak és elégtelen számúak, a falak és padlózat piszkosak, a papucskok rongyosak, a fülkék sötétek és tisztátlanok, a kiszolgálás hiányos stb. Felkérjük a rendőrkapitányt és a t. főorvost, hogy ezeken a bajokon minél előbb segítsenek.

— **Magyar egyházi birtok idegen kézen.** Lőcséről írják: Az eperjesi gör. kath. püspökség szepesmegyei birtokát Luzsenszky Bódog bárónak 2 millió 200 ezer korona árban adta el. A nagykiterjedésű birtok nyolcz község határában terül el, mely — Szepesófalú kivételével — az illető községek kispapjai kezébe került. Szepesófalú határában fekvő birtokra nem akadt jó vevő itten, ekkor jelentkezett Novotny J. novitorgi ügyvéd mint vevő, a ki a 730 holdas birtokért adott 180 ezer korona vételért. A novitorgi ügyvéd most a birtokát galicziai parasztok közt fogja parcellázni.

— **Meghívó a Magyarországi Kárpátgyűlésnek** augusztus 5-ikén d. e. fél 11 órakor Tátrafüreden tartandó XXXIII-ik közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Az egyesület 1905. évi zárszámadása és a számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztése. 3. Az 1907. évi előirányzat és ezzel kapcsolatban az 1907. évi munkaprogramnak előterjesztése. 4. Az osztályok 1905. évi jelentései és zárszámadásai, valamint 1906. évi előirányzatai. 5. Az egyesületi múzeum 1905. évi jelentése és zárszámadása; 1906. évi előirányzata. 6. Az egyesület elnöki tisztének betöltése. 7. Ügyvivő alelnök, másodalelnök, titkár és pénztáros választása. 8. A múzeumi bizottság elnökének és pénztárosának, a szerkesztőknek, a számvizsgáló-bizottság tagjainak választása. 9. A központi választmány 50 tagjának választása. 10. Húsz drb «Frigyes főherceg menedékház-részjegy» kisorsolása. 11. Indítványok. Iglón, 1906. évi

július hó 7-ikén. Fischer Miklós, ügyvivő alelnök, mint helyettes elnök. (A központi választmány a közgyűlést megelőzőleg délelőtt 9 órakor tartja szokásos előkészítő gyűlését.)

— **A kassai közési közigazgatási tanfolyam** az 1906—1907. évben szept. 3-ikán kezdődik. Hallgatóknak az vehető fel ki a főgimnázium vagy főreáliskola VIII. osztályát sikerrel elvégezte, illetve az ezekkel egyenlő rangú középiskolában érettségi vizsgálatot tett s a ki valamely jegyzői irodában egy évig gyakorolkozott. Jelentkezni lehet augusztus hó 27-ikétől 31-ikéig. Tandíj 40 korona, de részesülhet a hallgató fél-, esetleg egész-tandíjmentességben is. A közös étkezés havi 30 korona, a melyet részben, sőt egészben is elengedhetnek. Az internátusban huszan ingyen lakást, reggelit, ebédet és vacsorát kaphatnak.

— **A honi iparért.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter e napokban körrendeletet intézett valamennyi másodfokú iparhatósághoz, melyben felhívja, hogy utasítsák az elsőfokú iparhatóságokat, hogy a mennyiben a kereskedők a származást illető, felirattal, jelzéssel vagy jelvényvel ellátott idegen árú hazai gyártmányként hoznak forgalomba, indítsák meg ellenük késelelem nélkül az iparkihágási eljárást.

— **Láb- és kézizzadás ellen** legjobb szer az «Antisudin». Kapható a drogeriában. Ára 1 korona.

— **Levélfeladás a vasúton.** Sok felszólalásra adott okot, hogy sok vasúti állomáson nem lehet leveleket feladni. E felszólalások következtében, mit a BUDAPESTI Tudósíró jelenti, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy mindama vasúti állomásokon, a hol helyben vagy közel elérhető szomszédban postahivatal (postai ügynökség) nincs és a levélforgalom számottevő: az állomási előjárók közönséges és ajánlott-leveleket vehessenek föl és közvetlenül a mozgó (kalauz-) postához továbbíthassanak. Ez az intézkedés egyrészt lehetővé teszi, hogy a vasúti árúértékesítőket tartalmazó levelek és a postával továbbítandó táviratok a lehető leggyorsabban juthassanak el a címzett kezéhez, másrészt módot nyújt arra, hogy az utazó-közönség ajánlott levélpostai küldeményeket a postahivatallal nem bíró vasúti állomásokon is feladhasson.

— **Automobil helyett — omnibusz-közlekedés Bártfafürdőbe.** Addig vajudott az automobil-ügy, míg végre nagynehezen megszületett egy omnibusz. Gyorsan száguldó automobil helyett egy hatüléses jármű mozog Bártfa város és a fürdő között — bizonytalan időkben. Ha nincs automobil jó az omnibusz is. Különben is régi magyar mondás: lassan járj, tovább érsz! Az omnibusz is megfelelhet a közszükségletnek, ha alacsony tarifája lesz; ha egy helyett kettőt járatnak s azok meghatározott, biztos időben közlekednek.

— **Olcsó ruhakelmék.** Rendkívül olcsó árban kaphatók július hó végéig az idényből felmaradt színes női-ruhakelmék tiszta gyapjúból Zavaritsky Szilárd divat- és vászonkereskedőnél Eperjesen.

— **Demcsák Károlyt elfogták.** Demcsák Károlyt, ki gazdájától, Bodnár András helybeli mészáros-mestertől nagyobb összeget elikkasztván megszökött, az eperjesi kir. ügyészség távirati megkeresésére *Bremában letartóztatták.* Hollétéről a kir. ügyészség Demcsáknak egy leveléből értesült, melyben pénzt kért szüleitől, hogy avval átmenjenek Amerikába. Nagyon valószínűtlen tehát, mintha Demcsák gazdájától oly nagy összeget sikkasztott volna, mint a hogy eleintén emlegették, mert akkor aligha lett volna arra utalva, hogy még az útiköltséghez szükséges összeget is szüleitől kérje. Demcsák, a hozzátartozóitól vett értesülés szerint, csupán azért szökött meg, mert a lányt, kivel régen szerették egymást, nem akarták hozzáadni Demcsák kiadatása iránt folynak a tárgyalások, a lány után pedig szülei pénzt küldtek, hogy avval Amerikába hajózzék.

— **Telefon Bártfán és Bártfafürdőn.** A kereskedelemügyi miniszter, valamint a kassai posta- és táviróigazgatóság leiratot intézett Bártfa város tanácsához, hogy a kincstár a saját költségén telefon-hálózatot hajlandó építtetni Bártfa város és Bártfa-fürdő között, ha legalább húsz előfizető jelentkezik, kik a telefont három esztendőre bevezetik. A telefon-díjat hatóságok részére 120, magánosok részére 240, nyilvános helyiségek, kávéházak, vendéglők stb. részére 360 koronában állapítanak meg. A városban és a fürdőben eddig 12 előfizető jelentkezett. Remélhetően azonban a kívánt

számot megnyerik, mert valóságos jótétemény-számba menne Bártfa város és környékére, valamint a fürdőre nézve is ez a leggyorsabb és legpontosabb érintkezési eszköz, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a telefonhálózat az eperjesi központi kapcsolatban fog létesülni. Illetékes tényezők éppen ezért minden lehető elkövetnek az életrevaló terv megvalósítása érdekében.

— **Tilos a gyűrűviselés.** Az eperjesi egyházmegye tópasztora tiltotta a papságot a gyűrűviselésről. Ezen rendelkezésének indoklásában azt mondja, hogy az egyházi törvény a papi ruházat viselését, mint a kollárét és a talaris ruhát büntetés terhe alatt rendeli el, míg a gyűrű viselését szigorúan tiltja. Kivéve mégis azokat, a kik erre hivataluknál, kitüntetéses ranguknál vagy más különös kiváltságuknál fogva jogosítva vannak. Sajnálatos tapasztalja azonban az egyh. főhatóság, hogy ezen tilalmat főleg a fiatal papok nem tartják meg. A görög egyház ősi fogalma megengedi a papjelölteknek, hogy felszentelésük előtt érvényes házasságot köthessenek, az ezt megelőző jegyváltáskor pedig gyűrűt cserélhessenek és ebből kifolyólag a gyűrűt a szándékolt házasság ünnepies megkötéséig viselhesék. De a papjelölteknek ezen joga, illetve a gyűrűviselés indoka a megkötött házasság és a szent rendek felvétele után megszűnik s ekkor már az egyh. törvényeknek megfelelőleg a gyűrűt le kell tenni.

— **A pánszláv sajtótermékek ellen.** Gr. Andrássy Gyula belügyminiszterhez többrendbeli feljelentés érkezett, hogy Amerikából a magyar állam ellen izgatott, tót nyelvű sajtótermékek, nevezetesen röpiratok és folyóiratok özönlének be a Felvidéknek tót nemzetiség által lakott vármegyéibe. A belügyminiszter ennek alapján utasította vármegyénk alispánját, valamint a szomszédos vármegyék alispánjait, hogy indítsanak ez ügyben saját hatáskörükben szigorú nyomozást és az inkriminált folyóiratok és röpiratok címzeit, valamint a szerzők neveit közöljék a belügyminisztériummal, mely az államillos nyomtatványok kitiltása tárgyában megteszi a szükséges intézkedéseket.

Felelős szerkesztő: Dr. Raffay Ferencz. Kiadó-tulajdonos: Kósch Árpád.

Menyasszonyi selyem 85 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig méterenként minden színben. — Franko és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. **Henneberg selyemgyáros, Zürich.**

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál
Lithion-forrás
SALVATOR

Különösen alkalmas használatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

- Húgyhajtó hatása.
- Kellemes ízű.
- Vasmentes.
- Könnyen emészthető.
- Teljesen tiszta.
- Állandó összetételű.
- Első rangú gyógyvíz és diaceticus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetnyekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek zépződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forráseírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, vándorlatot, éjjeli izzadást.

„Roche“
Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4—6 korona.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

Ma és hétfőn
BUNKÓ VINCZE
a régi, valódi magyar klasszikus nóták mestere,
Szatmárvármegye első zenekara
BERGER KÁVÉHÁZÁBAN.

A zeneestély kezdete 1/2 9 órakor este.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes-bévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, tórák, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztály. Szolli kezelés, jutányos árak.
Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

3435—1906. kig. sz.

Hirdetmény.

Eperjes szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az eperjesi orth. izr. hitközség a Bástya-utca és a névtelen utca sarkán, a volt Sänger-féle telken egy *rituális fürdőt* szándékozik építeni.

A fürdőre vonatkozó tervek 1906. augusztus hó 10-ikéig a városi iktató-hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Felhívja a tanács mindazokat, a kik a fürdő ellen bármilyen oknál fogva kifogást akarnak tenni, hogy azt 1906. évi augusztus 10-ikéig írásban, 1906. évi augusztus hó 10-ikén d. u. 3 órakor megtartandó helyszíni tárgyaláson pedig szóval vagy írásban adják elő, mert különben a fürdő, ha csak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyeztetni fog.

Eperjes, 1906. évi július hó 15. ikén.

Krayzell Aladár,
polgármester.

Verseny tárgyalás.

Dr. Rosenberg Teofil eperjesi ügyvéd, mint vb. Bergmann Henrik csódtömegének gondnoka, ezennel közhírré teszi, hogy a csódválasztmány 1906. évi július 13-ikán tartott ülésében hozott határozata folytán a csódleltár 158—416. tételei alatt foglalt *arany-, ezüst-neműek, ékszerek*, továbbá *bolti berendezés* stb. zárt írásbeli ajánlatok útján a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

A zárt ajánlatok alulírott csódtömeggondnok kezéhez adandók be, és csak úgy vétetnek figyelembe, ha azokhoz 400 kor. készpénz-biztosíték csatolattik.
A csódválasztmány jogában áll a versenytárgyalást meddőnek kijelenteni, ha úgy találja, hogy a felajánlott legmagasabb ár is csekély.

A zárt ajánlatok beadásának határideje 1906. évi július hó 24-ikén d. u. 3 óra.

A csódleltár tömeggondnoknál állandóan megtekinthető.

Eperjes, 1906. július 13.

Dr. Rosenberg Teofil s. k.,
eperjesi ügyvéd,
mint vb. Bergmann Henrik csódtömegének gondnoka.

911—1906. szám

Árverési hirdetmény.

Nagysáros nagyközség tulajdonát képező úgynevezett «Bikos» erdőben az 1906. év telén termelt következő, döntött állapotban levő *kész faanyag*, hely: Nagysáros községben a község házában, még pedig itten bármikor megtekinthető számozási és köbözési jegyzékhez képest:

1-szor: 82 drb tömökőbméter tölgy építőfa,
2-szor: 1636 ürm. kemény vegyes tűzifa,
3-szor: 383 rakat galyfa, és
4-szer: az 1906. évi vágásterületen visszahagyott tölgyhaszonfából 27 darab 3 köbméter köbtartalommal kidöntött, f. évi július hó 31-ikén délelőtt 9 órakor el fog adni.

Kikiáltási ár: 5638 kor.

Árverelni kívánók felhívatnak, hogy 564 korona bánatpénzzel ellátva, a fenti helyen és időben jelenjenek meg, vagy 1 kor. bélyeggel ellátott és 570 kor. bánatpénzt tartalmazó, kellően lepecsételt zárt írásbeli ajánlataikat — a melyekben a megajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó, s a melyben határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti — az árverés napjának délelőtt 9 órájáig nyújtják be.

A szerződési feltételek Nagysáros nagyközség előjáróságánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok, vagy olyanok, melyek a kikötött feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe vétetni nem fognak.

Nagysáros, 1906. július 14.

Cserépi János s. k.,
községi jegyző. Máthé Gábor s. k.,
bíró.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.
60,238—1906., II./1. min. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1906. évi november hó 1-jétől 1907. évi október hó végéig szükségendő

kenyer, takarmány és tűzifa biztosítása
tárgyában 1906. évi augusztus hó 1-sején d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulírott méntelepparancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulírott méntelepparancsnokságnál, mint az egyes telep-osztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a cikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhívatik az érdekeltek figyelmé a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Budapest, 1906. július hó 12.

Földmívelésügyi miniszter.

Állandó alkalmazást

nyer egy jó családból való fiatal izraelita kereskedőseged, ki a magyar és tót nyelvet bírja, lehetőleg vidéken fűszer-, vegyes- és rövidárú-üzletben volt alkalmazva. Fizetési igényeit és bizonyítvány-másolatát küldje be az alábbi címre:

Gelb József Fia,
Töketerebes (Zemplén).

Egy

tanonc

felvétetik
Kassewits János fűszerkereskedésében,
Kisszeben.

Dobó-Pétermező községben, a héthársi vasúti állomástól 10 percnyire, egy

urasági birtok

megfelelő lakással és gazdasági épületekkel 1907. évi április hó 1-jétől 6 évi időtartamra haszonbérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál Dobay Imre, Tarczadobó, u. p. Héthárs.

Egyesületek, intézetek figyelmébe!!

Teljesen jókarban lévő, hosszú, hangverseny-

zongora

400 koronáért eladó.

Bővebbet: dr. Flórián Károlynál, Eperjes, Arok-utca 26.

Bor

50 hektó kitünő fehér rizling
eladó.
Literje 24 kr. helyi állomásra szállítva.
50 liter is rendelhető
Petheő Gyula bortermelőnél
Hevesen.

Sok millió előkelő
úrhölgy használja a világhírű
FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉM

kitünő hatású arczkenőcsöt, mely

zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle Margit-Crème gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erőtől mindenki meg fog győződni; de óvakodni kell hamisítványoktól.

ÁRA: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér, Margit-puder K. 120 Margit-arcvíz K. 1—, Margit-fogpép K. 1—.

Készíti: FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható:
Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István
gyógyszertárakban és Pálesch Árpád
drogériájában.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyáranak
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve:

Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:
Triple Sec
„Comme il faut”.

Tégla-, cserépgyári és körkemence-berendezések

legelsőrendű képvisellete
Kende és Krishaber

Budapest, V., Nador-utca 14.

Legújabb cémentárú-gépek:
vízhatlan-, zománcos-, színes cserepek, tég-
lák, folyósólapok, járdakövek, vályúk, kát-
gyűrűk gyártására.

Csekély befektetés, nagy haszon
Faügynökségi és bizományi
iroda, erdők és termelések vétele- és
eladásának közvetítése.

Interurban-telefon: 90-32.